

Vrije Universiteit Brussel en
Universiteit Gent
Bachelor of Science in Social Sciences
Academisch gerichte bachelor

21 november 2014

NVAO Toets Nieuwe Opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie	3
2	Beoordeling per generieke kwaliteitswaarborg	6
	2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
	2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsproces	7
	2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: evaluatie	15
3	Domeinspecifieke leerresultaten	18
4	Beoordelingsproces	19
5	Overzicht oordelen	20
	Bijlage 1: Basisgegevens over de instelling en de opleiding	21
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten	23
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	24
	Bijlage 4: Programma locatiebezoek	26
	Bijlage 5: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	28

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) ontving van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en de Universiteit Gent (UGent) een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) van de Bachelor of Science in Social Sciences (BScSS). De NVAO stelde een commissie van experts samen, die de beschikbare informatie en het programma heeft bestudeerd en het voorgestelde programma heeft besproken met vertegenwoordigers van de opleiding tijdens een visitatiebezoek.

De BScSS wil jonge sociale wetenschappers opleiden, die multi-, inter- en transdisciplinair zijn, over methodologische en analytische inzichten en onderzoeksvaardigheden beschikken, met een brede kennis van en inzicht in de werking van de Europese Unie. De onderwijstaal van de bacheloropleiding is het Engels. De commissie verwelkomt het specifieke profiel dat de opleiding nastreeft en heeft vastgesteld dat deze innovatieve insteek een antwoord biedt op een duidelijke vraag vanuit de samenleving.

De commissie vindt dat het profiel van de opleiding op een heldere en adequate manier vertaald is in de negentien opleidingsspecifieke leerdoelen en is van mening dat de beoogde eindkwalificaties van de BScSS passend zijn voor een universitaire bacheloropleiding. Gezien de ambities inzake multi-, inter- en transdisciplinariteit vraagt de commissie de opleiding om de formulering van de leerresultaten aan te passen zodat deze meer in lijn zijn met het einddoel dat studenten hun interdisciplinaire inzichten en vaardigheden ook moeten kunnen *toepassen* in plaats van alleen *herkennen*.

De commissie beoordeelt 'Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau' als voldoende.

De commissie is van mening dat de BScSS beschikt over een overwogen en goed gestructureerd curriculum. Er is bij het ontwikkelteam en bij de docenten een duidelijke visie aanwezig over de manieren waarop studenten tot de beoogde competenties kunnen komen. Centraal in het bereiken van de ambities van de opleiding, zo stelde de commissie vast, zijn (1) een aantal integrerende opleidingsonderdelen, (2) docenten die bereid zijn buiten de grenzen van de discipline te treden en (3) een innovatief onderwijsconcept.

De commissie is van mening dat aan het onderwijsproces zoals het door de opleiding geconcipeerd is een aantal risicofactoren verbonden zijn. Een eerste element is dat de mate van interactiviteit en innovatie van het onderwijsconcept afhangt van de omvang van de studenteninstroom. De commissie miste uitgewerkte scenario's die het onderwijsconcept concretiseren op basis van verschillende mogelijke studentenvolumes. Deze werkwijze zou meer garantie bieden dat ook met grote studentengroepen de kernelementen van het didactische concept van de opleiding overeind blijven. De commissie meent dat, indien de vernieuwende elementen niet tot hun recht komen, een opleiding zal worden aangeboden die weliswaar degelijk en aan de maat is, maar die meer klassiek van opzet is.

Een tweede risicofactor is de samenhang van en afstemming binnen de opleiding. Hoewel de commissie heeft vastgesteld dat de verschillende geledingen die ze tijdens de dag kon spreken grotendeels op één lijn zitten, beschouwt ze het als een uitdaging om ook meer disciplinair georiënteerde docenten, die slechts gedeeltelijk bij de opleiding betrokken zijn, te overtuigen van de visie en het onderwijsconcept van de opleiding. In het verlengde

hiervan is de commissie er niet van overtuigd dat de versnippering van de inzet van sommige mandaten het innovatieve gehalte van de opleiding ten goede komt.

De commissie is van mening dat de BScSS-stuurgroep de boven vernoemde risicofactoren meer proactief kan benaderen. Dit is cruciaal om ervoor te zorgen dat de ambities van de opleiding en de verwachtingen van studenten met betrekking tot kleinschalig, interactief onderwijs op de kruispunten van de disciplines waargemaakt worden.

Niettegenstaande de vernoemde risico's, is de commissie van mening dat het onderwijsproces het voor studenten mogelijk maakt de beoogde leerresultaten te realiseren. De opleiding beschikt over een ervaren en enthousiaste stuurgroep, die het gewicht en de autoriteit heeft om de visie en het onderwijsconcept te bewaken. Aan de basis van de nieuwe opleiding staan bovendien sterke onderzoeks- en onderwijsgroepen en een gedreven onderwijscorps dat bestaat uit een goede mix van gevestigde hoogleraren en beginnende docenten. De nieuwe opleiding wordt daarnaast op bestuursniveau ondersteund door beide instellingen en de commissie heeft de bevestiging gekregen dat de nodige financiële middelen worden vrijgemaakt om te garanderen dat ook bij een grote studenteninstroom al in het eerste jaar naast ex cathedra kleinschaliger onderwijs voorzien kan worden.

Het vertrouwen van de commissie wordt verder gevoed door een aantal sterke componenten in het curriculum: de doordachte, graduele opbouw van de multi-/inter-/transdisciplinaire leerlijn; de variëteit aan methoden en technieken en de inter-/transdisciplinaire benadering waarvoor ook hier wordt gekozen; het concept van de bachelorpaper en voorbereidende seminars; de meerwaarde die de stage biedt.

De commissie stelde bovendien vast dat de opleidingsfiches van de opleiding, hoewel in realiteit klassieker opgevat dan het onderwijsconcept zou doen verwachten, grondig zijn uitgewerkt voor de drie bachelorjaren. De commissie constateerde wel dat er nog een verbetermarge is in de uitwerking van de opleidingsfiches, zodat de multi-/inter-/transdisciplinaire (LO 3) en Europese (LO 19) componenten van de opleiding beter als rode draad tot uiting komen.

De commissie beoordeelt 'Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsproces' als voldoende.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een solide toetsplan en een goed uitgewerkt evaluatiesysteem. Wel vindt de commissie dat de congruentie tussen het beoogde onderwijsconcept en de gebruikte evaluatievormen verder aangescherpt dient te worden. De commissie is van mening dat in de meerderheid van de opleidingsonderdelen eerder klassiek wordt geëvalueerd, terwijl men beoogt ook hierin vernieuwend te zijn. Tijdens de gesprekken kreeg de commissie echter verschillende mogelijke ideeën van innovatieve en activerende evaluatie-aanpakken te horen. De commissie raadt aan deze goede ideeën verder te ontwikkelen en structureel in de opleiding te verankeren, te meer omdat deze meer activerende evaluatiemethoden cruciaal zijn in het bereiken van de inter- en transdisciplinaire ambities van de opleiding.

Hoewel de commissie samenvattend enkele verbeterpunten ziet, doen deze niet af aan het positieve oordeel dat ze heeft over het toetsbeleid en het evaluatiesysteem van de BscSS.

De commissie beoordeelt 'Generieke kwaliteitswaarborg 3: evaluatie' als voldoende.

Den Haag, 21 november 2014

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding
Bachelor in Social Sciences (academische master) van de Vrije Universiteit Brussel en de
Universiteit Gent,

Prof. dr. Marc Hooghe
(voorzitter)

dr. Jetje De Groof
(secretaris)

2 Beoordeling per generieke kwaliteitswaarborg

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen:

Met de BScSS willen de VUB en de UGent, die de opleiding samen aanbieden, een leemte vullen in het Vlaamse hogeronderwijslandschap. De opleiding is ten eerste een antwoord op de afwezigheid in Vlaanderen van Engelstalige bacheloropleidingen in de sociale wetenschappen, terwijl er in de regio Brussel een aanzienlijke Engelssprekende studentenpopulatie aanwezig is. Tijdens de gesprekken bevestigden de vertegenwoordigers van het beroepenveld dat dit potentieel momenteel onbenut blijft. Ten tweede heeft recent onderzoek uitgewezen (UNESCO, METRIS - *Monitoring European Trends in Social Sciences and Humanities*) dat er op de arbeidsmarkt een grote nood is aan jonge sociale wetenschappers die multidisciplinaire kennis, methodologische inzichten en onderzoeksvaardigheden combineren. De vertegenwoordigers van het beroepenveld bevestigden tijdens de visitatie het tekort aan werknemers met dit profiel.

In de voorbereidende documenten worden vijf kenmerken van de nieuwe opleiding opgesomd die haar onderscheiden van andere bacheloropleidingen in de domeinen van de sociologie, politieke wetenschappen en communicatiewetenschappen: (1) het multidisciplinaire vertrekpunt van het programma; (2) de aanwezigheid van een inter- en transdisciplinaire dimensie; (3) de sterke nadruk op methodologie; (4) de analytische benadering van sociale, politieke en communicatietheorieën; en 5) de sterke link met de EU en de EU-instellingen. Deze kenmerken werden vertaald in negentien opleidings specifieke leerresultaten (zie bijlage 2), die, gezien het nieuwe karakter van de opleiding, samenvallen met het domeinspecifieke referentiekader.

De commissie ging tijdens de gesprekken dieper in op de ambities van de opleiding met betrekking tot multi-, inter- en transdisciplinariteit. De opleiding wil een graduele opbouw voorzien, waarbij studenten eerst met de verschillende disciplines worden geconfronteerd ('multi'), vervolgens de verschillen ertussen leren inzien ('inter'), om zo zelf vanuit verschillende disciplinaire benaderingen de maatschappelijke realiteit te kunnen benaderen en analyseren ('trans'). De commissie besprak de manier waarop leerresultaat 3 (LO 3, zie bijlage 2) is geformuleerd, die een vertaling is van de inter- en transdisciplinaire doelstellingen van de opleiding. Verduidelijkt werd dat het de bedoeling van de opleiding is om studenten verder te brengen dan enkel het 'herkennen' ('recognize') van de verschillen, overeenkomsten en kruisbestuivingen tussen disciplines, maar dat ze deze verschillende visies, benaderingen en methoden moeten kunnen toepassen om de realiteit te onderzoeken en betekenis te geven.

Ook het verwachte eindniveau van de opleiding werd met verschillende gespreksgroepen besproken, aangezien studenten na deze multidisciplinaire bacheloropleiding moeten doorstromen naar disciplinaire vervolgoedingen. De commissie vernam van het

ontwikkelteam dat het voorziene eindniveau getoetst is aan het verwachte beginniveau van de vervolgopleidingen aan de VUB en UGent. Naar andere internationale masters was geen onderzoek gedaan.

Overwegingen:

De commissie is opgetogen over het initiatief dat de VUB en de UGent met deze nieuwe opleiding nemen. Ze verwelkomt het specifieke profiel dat de opleiding nastreeft en heeft vastgesteld dat deze innovatieve insteek een antwoord biedt op een duidelijke vraag vanuit de samenleving. De commissie apprecieert dat de visie rond de opleiding gedragen wordt door de verschillende geledingen met wie ze tijdens het locatiebezoek sprak.

De commissie vindt dat het profiel van de opleiding op een heldere en adequate manier vertaald is in de negentien opleidingsspecifieke leerdoelen. Het welomlijnde karakter van de leerresultaten en de aandacht voor kennis, inzicht en vaardigheden worden door de commissie geapprecieerd. De leerdoelen zijn volgens de commissie ambitieus, maar zijn passend voor het einddoel dat de opleiding wenst te bereiken. Gezien de ambities inzake multi-, inter- en transdisciplinariteit vraagt de commissie de opleiding wel om de formulering van LO 3 aan te passen zodat deze meer in lijn is met het einddoel dat studenten hun interdisciplinaire inzichten en vaardigheden ook moeten kunnen *toepassen*, en de doelstelling niet beperkt blijft tot het louter *herkennen* (recognize) van deze inzichten.

De commissie is van mening dat de beoogde eindkwalificaties van de BScSS passend zijn voor een universitaire bacheloropleiding en heeft geconstateerd dat het Europese en Vlaamse kwalificatiekader in acht worden genomen.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsproces

Het onderwijsproces maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen:

Curriculum

In de eerste twee bachelorjaren volgen de BScSS-studenten een verplicht programma, waarbij ze via de introductie- en de 'Critical Thinking'-cursussen ingeleid worden in de drie basisdisciplines, te weten Politieke Wetenschappen, Sociologie en Communicatiewetenschappen. Het tweede bachelorjaar staat bovendien in het teken van interdisciplinaire integratie. In het derde bachelorjaar kiezen de studenten voor een specialisatie in één van de drie disciplines, met het oog op de voorbereiding voor de master. Binnen die oriëntatie zijn alle opleidingsonderdelen verplicht. Naast de verplichte methodologiecursus die aan de specialisatie is gelinkt, moeten de studenten één methodologievak kiezen van een andere oriëntatie.

De schematische voorstelling van het curriculum ziet er als volgt uit¹:

¹ Aangezien het aanvraagdossier in het Engels werd opgesteld, worden beoogde leerresultaten en namen van opleidingsonderdelen ook in het Engels opgesteld.

BACHELOR 1: COMPULSORY PROGRAMME	
<p>Theoretical core (42 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction to Sociology 2. Introduction to Political Sciences 3. Introduction to Communication Sciences 4. Political Structures and Processes of the EU 5. European History 6. Introduction to Belgian Society and Politics 7. Language Course 	<p>Methodological core (18ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statistics for Social Sciences 2. Introduction to Social, Political and Communication Science Methodology 3. Seminar Current Issues I
TOTAL: 60 ETCS	

BACHELOR 2: COMPULSORY PROGRAMME	
<p>Theoretical core (42 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Critical Thinking in Sociology 2. Critical Thinking in Political Sciences 3. Critical Thinking in Communication Sciences 4. History of International Relations 5. Economy and Society 6. European Media, Culture and Diversity 7. European Population and Society 	<p>Methodological core (18 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quantitative Research Methods Seminar 2. Qualitative Research Methods Seminar 3. Seminar Current Issues II
TOTAL: 60 ETCS	

BACHELOR 3		
COMPULSORY CORE ORIENTATION		
<p>OPTION 1 Domain-specific Orientation Sociology (36 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Health Sociology 2. Social Epidemiology 3. Social Demography 4. European Welfare State Policies 5. Cultural Sociology 	<p>OPTION 2 Domain-specific Orientation Political Sciences (36 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. International Relations Theory 2. History of Globalization 3. Contemporary Politics in the Global South 4. European Policy-Making 	<p>OPTION 3 Domain-specific Orientation Communication Studies (36 ECTS)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. European Media Policy 2. Political Economy of Communication 3. International Communication

6. Sociology of Organization	5. Ethics in International Relations 6. International Relations and Diplomacy	4. Historical Perspectives on Media and Communication 5. Psychological and Sociological perspectives on Media 6. Cultural Media Studies
COMPULSORY ADVANCED RESEARCH METHODS (6 ECTS according to orientation)		
7. Multivariate Analysis A	8. Advanced Research Methods in Political Science: Comparative Analysis	9. Content and Textual Analysis
ELECTIVE ADVANCED RESEARCH METHODS COURSE (6ECTS)		
(or) Multivariate Analysis A (for students in Political Sciences or Communication Studies) (or) Advanced Research Methods in Political Science: Comparative Analysis (for students Sociology or Communication Studies) (or) Content and Text Analysis (for students Sociology or Political Sciences) (or) Multivariate Analysis B (or) Policy Analysis (or) Methods of Audience Research		
Bachelor paper, including an (optional) internship (12 ECTS)		
TOTAL: 60 ECTS		

De commissie bestudeerde ter voorbereiding van het locatiebezoek de opleidingsmatrix en de opleidingsfiches voor het eerste bachelorjaar. Tijdens het locatiebezoek kon ze bovendien al de opleidingsfiches voor het tweede en derde bachelorjaar inkijken. Ze stelde in de matrix enerzijds vast dat alle leerdoelen aan bod komen doorheen de verschillende opleidingsonderdelen en dat de leerdoelen die cruciaal zijn voor het profiel van de opleiding (zoals LO 3 rond interdisciplinariteit en LO 19 rond focus op EU) in een meerderheid van de opleidingsonderdelen werden aangevinkt. Anderzijds constateerde de commissie dat in de matrix LO 3 en LO 19 regelmatig worden aangeduid als leerdoel, terwijl dit in de inhoud van de opleidingsfiche niet geconcretiseerd werd.

Tegen die achtergrond ging de commissie tijdens de gesprekken dieper in op de realisatie van deze leerdoelen. Ook de concrete implementatie van methoden en technieken in de opleiding werd grondig besproken.

De commissie kreeg tijdens het locatiebezoek inzicht in de strategieën die gebruikt worden om de inter- en transdisciplinaire competenties van studenten te ontwikkelen. Ten eerste wordt van alle docenten in de opleiding verwacht dat ze in de eigen opleidingsonderdelen actief de perspectieven van andere disciplines opzoeken in de topics die ze uitkiezen. Dat geldt zeker ook voor bestaande opleidingsonderdelen die in de nieuwe opleiding worden

geïncorporeerd. Ten tweede zijn in het curriculum opleidingsonderdelen voorzien die als expliciete doelstelling de combinatie en integratie van disciplines hebben. Voorbeelden hiervan zijn het 'Seminar Current Issues I' (eerste Ba), het 'Seminar Current Issues II' (tweede Ba) en de bachelorpaper/het bachelor seminar (derde Ba). In de seminars 'Current Issues' schrijven studenten vanaf het eerste bachelorjaar een paper waarin een vooraf bepaald thema vanuit de verschillende disciplines wordt benaderd. De reflectie in dit opleidingsonderdeel wordt begeleid door drie professoren uit verschillende disciplines en gecoördineerd door de titularis.

De commissie ging ook grondig in op de Europese dimensie van het programma. De docenten gaven aan dat zo veel mogelijk met Europese voorbeelden en thema's zal worden gewerkt in de opleidingsonderdelen, de seminars 'Current Issues' en de bachelorpaper. De commissie vernam dat het Europese thema daarbij breed geïnterpreteerd wordt als de Europese leefruimte, eerder dan in de enge zin van de Europese instellingen, en dat de Europese dimensie op die manier moeiteloos kan worden toegepast op de drie disciplines. Ook de eventuele stage zorgt voor een verdere invulling van de Europese dimensie.

Een ander gespreksonderwerp was hoe de BScSS zich onderscheidt van andere meer disciplinaire opleidingen inzake het aanbod van methoden en technieken. Het ontwikkelteam gaf aan dat de BScSS de studenten een grotere variëteit aan methoden aanbiedt. Het aantal methodevakken weegt qua ECTS zwaarder dan in de opleidingen Politieke Wetenschappen en Communicatiewetenschappen. In vergelijking met de opleiding Sociologie wordt in deze opleiding dan weer meer ruimte voorzien voor kwalitatieve en vergelijkende methoden. De methodevakken hebben bovendien expliciet als bedoeling de studenten meer inzicht te geven in hoe in de verschillende disciplines wordt omgesprongen met de productie van kennis. Dit maakt hen bewust van de spanningsvelden tussen methoden en laat een meer weloverwogen keuze voor een bepaalde methode of een mix van methoden toe in de seminars en in de bachelorpaper.

De commissie ging met verschillende gespreksgroepen uitgebreid in op de vraag hoe in de opleiding, die een samenwerking van twee universiteiten en drie disciplines is, en bovendien een innovatief onderwijsconcept beoogt, voor afstemming en coherentie wordt gezorgd. Bevorderlijk voor de coherentie, zo vernam de commissie van het bestuur, is dat al het onderwijs plaatsvindt aan de VUB en dat het onderwijs- en examenreglement van deze instelling wordt gevolgd. Van het bestuur en het ontwikkelteam vernam de commissie dat de stuurgroep en de opleidingsraad instaan voor de bewaking van het realiseren van de beoogde doelstellingen en het onderwijsconcept. In de eerste fase, zo vulden de docenten aan, zal de stuurgroep de belangrijkste rol hierin spelen, en daarom wordt voorzien dat deze minstens drie jaar in functie blijft. De opvolging houdt niet alleen de jaarlijkse controle van de opleidingsmatrix in, maar ook het engageren van alle docenten voor het onderwijsconcept.

Het ontwikkelteam onderstreepte dat de samenhang en de transdisciplinaire invalshoek ook zal worden bereikt door de docenten van de inleidende opleidingsonderdelen in het eerste en tweede bachelorjaar mee verantwoordelijk te maken voor de seminars 'Current Issues'. Met betrekking tot personeelsinzet vroeg de commissie zich bovendien af in hoeverre de extra personeelsruimte zal worden ingevuld door docenten die specifiek voor de nieuwe opleiding worden aangeworven. Indien te veel docenten met slechts een kleine aanstelling actief zijn in de opleiding, zorgt dit voor een verminderde coherentie.

Bachelorpaper en stage

De bachelorpaper heeft tot doel om tot de integratie van alle kennis, vaardigheden en attitudes te komen die tijdens de BScSS aan bod zijn gekomen. Door middel van de bachelorpaper wordt geëvalueerd of de student het beoogde eindniveau bereikt, wat betekent dat hij/zij het onderzoeksproces tot een goed einde heeft gebracht en dat de student daarbij heeft getoond dat er verschillende visies, benaderingen en methoden zijn om de realiteit te onderzoeken en betekenis te geven.

Desgevraagd gaf het ontwikkelteam aan zich bewust te zijn dat dit een ambitieuze doelstelling is. De docenten legden aan de commissie uit dat de opeenvolging van seminars en ondersteunende sessies tijdens het derde jaar als een sleutelement kan worden beschouwd in het bereiken van inter- en transdisciplinariteit en in het komen tot de toepassing van meer complexe methoden. De bachelorpaper wordt voorafgegaan door een bachelorseminarie, waarin studenten in multidisciplinair samengestelde groepen rond één thema werken vanuit een transdisciplinair perspectief. Op het einde van de reeks seminars presenteren studenten de onderzoeksvraag die ze wensen centraal te stellen in hun bachelorpaper, en die ze in het tweede semester individueel verder uitwerken. Tijdens het tweede semester worden de studenten ondersteund via een serie van *hands-on* methodologische ondersteuningssessies.

Studenten kunnen hun bachelorpaper combineren met een stage in een van de vele internationale organisaties in Brussel. Deze stage is niet verplicht en moet gelieerd zijn aan de onderzoeksvraag van de bachelorpaper. Indien voor een stage wordt geopteerd, staat deze voor 6 van de 12 SP van de bachelorpaper. Een stagecoördinator zal de stages opvolgen.

De commissie las dat de opleiding voor stageplekken gebruik zal maken van contacten binnen de bestaande opleidingen. De vertegenwoordigers van het beroepenveld bevestigden tijdens de gesprekken dat ze de stage verwelkomen, net omdat dit jonge afgestudeerden beter in staat zal stellen datgene wat ze geleerd hebben toe te passen. Ze bevestigden bovendien dat ze hun stageplaatsen ook open stellen voor bachelorstudenten. De commissie stelde aan het ontwikkelteam de vraag hoe ze voor een voldoende stageaanbod zullen zorgen in het geval van een groter dan verwachte instroom. Uitgelegd werd dat er voldoende tijd is om hierop te anticiperen omdat de stage pas in het derde bachelorjaar plaatsvindt.

Onderwijsconcept

Tijdens de gesprekken vernam de commissie van de docenten dat de aanpak van de nieuwe bacheloropleiding veel meer dan in de disciplinaire bacheloropleidingen kleinschalig, gepersonaliseerd en interactief zal zijn. Het didactische concept moet er mee voor zorgen dat de integratie van de deeldisciplines bij de studenten een feit wordt. Om deze doelstelling te bereiken, zo las de commissie, wordt enerzijds ingezet op variatie in de onderwijsvormen, conform de grote variatie in beoogde leerdoelen. Anderzijds zal in de opleiding bij sommige opleidingsonderdelen gebruik gemaakt worden van probleemgestuurd onderwijs, waarbij studenten voortdurend worden aangezet om het geleerde te integreren in een concrete probleemstelling.

De commissie bestudeerde het aangeleverde overzicht van de voorziene onderwijsmethoden en stelde vast dat inderdaad een gevarieerd aanbod is voorzien. Het viel de commissie echter op dat voor een belangrijk aandeel van de opleidingsonderdelen hoorcolleges zullen worden ingezet, wat niet rijmt met de ambitie om kleinschaliger en interactiever te werken. Omdat de mate van interactiviteit nauw samenhangt met de omvang van de groepen waar de docenten mee moeten werken, ging de commissie dieper in op de instroom die in de opleiding wordt verwacht. Uitgelegd werd dat de concrete omvang moeilijk in te schatten is en dat de opleiding ook geen manier heeft om de mogelijke instroom te controleren. Er wordt uitgegaan van de mogelijkheid dat zeker in het eerste bachelorjaar met grote groepen wordt gewerkt. De commissie vernam echter dat de hoorcolleges gebruik zullen maken van activerende methodieken. Het digitale leerplatform zal het gebruik van bijvoorbeeld asynchrone online discussies, audiovisueel materiaal en just-in-time vragen faciliteren. Het bestuur benadrukte ook dat onderwijs aan grote groepen vanaf het eerste bachelorjaar al aangevuld zal worden met meer studentgecentreerd onderwijs voor bepaalde opleidingsonderdelen, waarbij groepen van maximum 30 tot 35 studenten als richtlijn gehanteerd wordt. Door gerichte personeelsinzet wil men die interactiviteit mogelijk maken en het bestuur bevestigde dat indien nodig extra investeringen gemaakt zullen worden zodat een staf-studentratio van 1:30 voor deze opleiding gegarandeerd is.

In de documenten las de commissie dat vanaf het tweede jaar discussies en probleem- en casegeoriënteerde groepswerken worden ingezet, wat past bij de meer complexe inhoud van de opleidingsonderdelen. In het derde bachelorjaar worden ook gastlezingen, veldwerk, simulaties/games enz. voorzien, maar deze vormen dienen nog nader uitgewerkt te worden. Voor de methodologische cursussen wordt van in het begin van de opleiding zo veel mogelijk in seminarievorm gewerkt. Tijdens de gesprekken gaven verschillende docenten voorbeelden van hoe ze dat voor hun opleidingsonderdeel wensen uit te werken.

De commissie raadpleegde de lijst van aanbevolen literatuur en een selectie van de gebruikte leermiddelen en vond de kwaliteit en het niveau adequaat.

In- en uitstroom

De commissie las in de voorbereidende documenten dat de internationale gemeenschap die in Brussel aanwezig is als de belangrijkste doelgroep voor de opleiding wordt beschouwd. Een tweede belangrijke bron die aangeboord zal worden is de groep van Belgische studenten. Op de vraag of er geen gevaar is dat de nieuwe opleiding de instroom in de meer klassieke opleidingen zal doen krimpen, antwoordde het bestuur dit weinig waarschijnlijk te vinden aangezien op bachelorniveau de stap naar academisch onderwijs in het Nederlands voor de meeste studenten al erg groot is. De studenten gaven in hun interview echter aan de opleiding zeker interessant te vinden en zouden overwegen deze te volgen mochten ze opnieuw hun studiekeuze maken. De opleiding zal ten derde ook open zijn voor internationale studenten buiten België.

De commissie ging met het ontwikkelteam en het bestuur uitgebreid in op de verwachte omvang van de instroom. Uitgelegd werd dat rekening gehouden wordt met een instroom in de eerste fase van de bachelor die tot 150 studenten kan aangroeien. Desgevraagd werd uitgelegd dat de vigerende wetgeving het niet mogelijk maakt om selecties toe te passen bij de instroom. Aangezien het een Engelstalige opleiding betreft, kan de opleiding alleen taalvereisten opleggen voor instromers. Het ontwikkelteam verklaarde aan de commissie

geen scenario's te hebben uitgetekend voor de verschillende mogelijke instroomvolumes, aangezien het huidige programma ook realiseerbaar is met grotere groepen in het eerste bachelorjaar en de capaciteit voorzien is om in de opleidingsonderdelen waar dit vereist is met kleinere groepen te werken. Dit neemt niet weg, zo werd toegegeven, dat een meer doorgedreven innovatieve onderwijsaanpak alleen mogelijk zal zijn met kleinere groepen.

Met het bestuur besprak de commissie het vervolgtraject van de bacheloropleiding. Men gaat ervan uit dat de studenten hun masteropleiding mogelijk buiten Vlaanderen zullen aanvatten. Het ontwikkelteam heeft vastgesteld dat het curriculum voldoende voorbereidt op de monodisciplinaire vervolgopleidingen aan VUB en UGent.

Personeel

De commissie las in de voorbereidende documenten dat voor de nieuwe opleiding financiële middelen worden vrijgemaakt om ca. 12 vte aan bijkomende personeelsleden te voorzien (6 vte ZAP, 4 vte AAP, 2 vte ATP), waarbij 3 fte ZAP, 2 fte AAP en 2 ATP aan de VUB wordt gealloceerd. De andere aanstellingen zijn aan de UGent toegekend. Beide alliantiepartners zullen tijdens het eerste jaar van de opleiding elk 1,5 vte ZAP inzetten. Ook worden vanaf het eerste jaar 2 AAP-mandaten en 2 ATP-mandaten beschikbaar gesteld. Vanaf het tweede jaar worden de overige middelen vrijgemaakt. Van het bestuur vernam de commissie dat extra middelen zullen worden vrijgemaakt mocht dat nodig zijn om een staf-studentratio van 1/30 te verzekeren.

De commissie stelde vast dat in de verschillende vakgroepen en instellingen op uiteenlopende wijze wordt omgesprongen met de manier waarop de bijkomende personeelsleden worden ingezet. Terwijl aan de VUB geopteerd wordt voor quasi voltijdse of voltijdse mandaten, kiest de UGent ervoor om vacatures in te vullen met verschillende kleinere deeltijdse ZAP-mandaten. Tijdens de gesprekken werd toegelicht dat men de kritische massa die de opleiding draagt binnen de departementen zo groot mogelijk wenst te houden om te vermijden dat de bacheloropleiding een geïsoleerd gegeven wordt. In de voorbereidende documenten las de commissie dat bovendien gezorgd zal worden voor een aantal docenten die de opleiding mee dragen en door de studenten als contactfiguren voor de opleiding worden beschouwd. Dit zullen de professoren zijn die instaan voor de 'Current Issues'-seminars.

De commissie las dat de docenten van de opleiding gebruik kunnen maken van de docentprofessionaliseringsmogelijkheden binnen elk van de instellingen. Aangezien de opleiding in het Engels plaatsvindt, zijn de docenten verplicht zich hierbij aan de decretale bepalingen te houden. Tijdens de gesprekken vernam de commissie dat een aantal van de docenten al gecertificeerd is. Ook ging de commissie na of voorzien is hoe docenten begeleid worden in de meer interdisciplinaire aanpak van hun opleidingsonderdeel. Uitgelegd werd dat enkel nieuwe docenten aangetrokken zullen worden die bereid zijn om van een strikt disciplinaire benadering van hun opleidingsonderdeel af te wijken. In de opleidingsraad zal bovendien gereflecteerd worden over hoe men alle docenten in de visie van de opleiding kan meenemen.

De commissie kon de beschrijving van de aanwezige expertise in de vakgroepen die betrokken zijn bij de nieuwe opleiding, raadplegen.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de BScSS beschikt over een overwogen en goed gestructureerd curriculum. Er is bij het ontwikkelteam en bij de docenten een duidelijke visie aanwezig over de manieren waarop studenten tot de beoogde competenties kunnen komen. Centraal in het bereiken van de ambities van de opleiding, zo stelde de commissie vast, zijn (1) een aantal integrerende opleidingsonderdelen, (2) docenten die bereid zijn buiten de grenzen van de discipline te treden en (3) een onderwijsconcept waarbij er ict wordt ingezet, er ruimte is voor interactie en toepassing, en probleemgestuurd onderwijs wordt gebruikt.

De commissie is van mening dat aan het onderwijsproces zoals het door de opleiding geconcipieerd is een aantal risicofactoren verbonden zijn. Een eerste element is dat de mate van interactiviteit en innovatie van het onderwijsconcept in grote mate afhangt van de omvang van de studenteninstroom. Hoewel de commissie begrijpt dat de opleiding wettelijk niet de mogelijkheid heeft om deze instroom te controleren, miste ze uitgewerkte scenario's die het onderwijsconcept concretiseren op basis van verschillende mogelijke studentenvolumes. Deze werkwijze zou meer garantie bieden dat ook met grote studentengroepen de kernelementen van het didactische concept van de opleiding overeind blijven. De commissie meent dat, indien de vernieuwende elementen niet tot hun recht komen, een opleiding zal worden aangeboden die weliswaar degelijk en aan de maat is, maar die meer klassiek van opzet is.

Een tweede risicofactor is de samenhang van en afstemming binnen de opleiding. Hoewel de commissie heeft vastgesteld dat de verschillende geledingen grotendeels op één lijn zitten, beschouwt ze het als een uitdaging om ook meer disciplinair georiënteerde docenten, die slechts gedeeltelijk bij de opleiding betrokken zijn, te overtuigen van de visie en het onderwijsconcept van de opleiding. In het verlengde hiervan is de commissie er niet van overtuigd dat de versnippering van de inzet van sommige mandaten het innovatieve gehalte van de opleiding ten goede komt, wat niet wegneemt dat de opleiding zelf aan de maat is.

De commissie wil de gezichtsbepalende verantwoordelijkheid van de BScSS-stuurgroep benadrukken en is van mening dat deze de boven vernoemde risicofactoren meer proactief kan benaderen. Dit is cruciaal om ervoor te zorgen dat de ambities van de opleiding en de verwachtingen van studenten met betrekking tot kleinschalig, interactief onderwijs op de kruispunten van de disciplines waargemaakt worden.

Niettegenstaande de vernoemde risico's, is de commissie van mening dat ze op basis van de informatie verkregen in de voorbereidende documenten en tijdens het locatiebezoek de nodige garanties heeft gekregen dat het onderwijsproces het voor studenten mogelijk maakt de beoogde leerresultaten te realiseren. De opleiding beschikt over een ervaren en enthousiaste stuurgroep, die het gewicht en de autoriteit heeft om de visie en het onderwijsconcept te bewaken. Deze stuurgroep zal zeker aanblijven gedurende de eerste drie jaar dat de opleiding loopt. Aan de basis van de nieuwe opleiding staan bovendien sterke onderzoeks- en onderwijsgroepen en een gedreven onderwijscorps dat bestaat uit een goede mix van gevestigde hoogleraren en beginnende docenten. De nieuwe opleiding wordt daarnaast op bestuursniveau ondersteund door beide instellingen en de commissie heeft de bevestiging gekregen dat de nodige financiële middelen worden vrijgemaakt om te garanderen dat ook bij een grote studenteninstroom al in het eerste jaar naast ex cathedra kleinschaliger onderwijs voorzien kan worden.

Het vertrouwen van de commissie wordt verder gevoed door een aantal sterke componenten in het curriculum. Ze waardeert de doordachte, graduele opbouw van de multi-/inter-/trans-disciplinaire leerlijn. De commissie apprecieert bovendien dat studenten een variëteit aan methoden en technieken aangeboden krijgen en dat ook hierin voor een duidelijk inter-/transdisciplinaire benadering wordt gekozen. De manier waarop de bachelorpaper geconcipeerd is, met de voorbereidende seminars, de transdisciplinaire invalshoek en de intense begeleiding tijdens de onderzoeksfase, verdient aanbeveling. De commissie juicht toe dat stages deel kunnen uitmaken van het traject van de bachelorscriptie gezien de meerwaarde die dit biedt naar tewerkstelling toe, maar merkt op dat de doelstellingen van de stage beter kunnen worden omschreven. Ze moedigt de opleiding aan de stagemogelijkheden en het stageproces structureel te ondersteunen.

De commissie stelde bovendien vast dat de opleidingsfiches van de opleiding, hoewel in realiteit klassieker opgevat dan het onderwijsconcept zou doen verwachten, grondig zijn uitgewerkt voor de drie bachelorjaren. De commissie constateerde wel dat er nog een verbetermarge is in de uitwerking van de opleidingsfiches, zodat de inter-/transdisciplinaire (LO3) en Europese componenten (LO19) van de opleiding beter als rode draad tot uiting komen. Zeker voor LO 3 geldt dat de realisatie ervan momenteel vooral grondig is uitgewerkt voor de bachelorpaper en het begeleidende seminarie. Tijdens het locatiebezoek zag de commissie echter dat er een visie aanwezig is en ze heeft het vertrouwen dat de opleiding ook voor de overige opleidingsonderdelen de vertaalslag zal maken.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: evaluatie

De opleiding beschikt over een toetsbeleid dat een adequaat evaluatiesysteem instelt, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen:

In de voorbereidende documenten vond de commissie informatie over het in de opleiding te hanteren toetsbeleid. Voor de BScSS zal het Onderwijs- en Examenreglement van de VUB worden gevolgd. Het toetsbeleid van de BScSS is uitgewerkt door de stuurgroep en combineert het toetsbeleid dat aan beide partnerinstellingen wordt gehanteerd. Vijf principes worden door de opleiding naar voren geschoven als centraal in het verzekeren van een goede kwaliteit van de toetsing: 1) congruentie tussen gebruikte evaluatiemethoden en didactische werkvormen, 2) combinatie van evaluatievormen, 3) communicatie aan studenten over de evaluatievormen, 4) validiteit en betrouwbaarheid van evaluatievormen en 5) afwegen van effectiviteit en efficiëntie in het kader van de context waarin de evaluatie gebeurt.

De commissie consulteerde de opleidingsmatrix en de opleidingsfiches en stelde vast dat verschillende evaluatiemethoden worden ingezet, zoals mondeling en schriftelijk examen, schrijfopdrachten, probleem- en casegerichte evaluatie, evaluatie van vaardigheden, co- en peerassessment, de bachelorpaper en portfolio-evaluatie (stage). In het eerste jaar gebeurt evaluatie vooral door mondelinge en schriftelijke examens, om in de daaropvolgende jaren plaats te maken voor meer variatie.

Na consultatie van de opleidingsmatrix en –fiches had de commissie enerzijds de indruk dat de nadruk in de opleiding op meer klassieke evaluatiemethoden ligt. Anderzijds stelde de commissie vast dat in de opleidingsfiches regelmatig wordt aangeduid dat LO 3 rond interdisciplinariteit of LO 19 rond de EU-dimensie een leerdoel is, terwijl dit uit de inhoud van de opleidingsfiche niet steeds naar voren kwam. Tegen die achtergrond ging ze tijdens de gesprekken dieper in op de congruentie tussen de beoogde leerdoelen en het beoogde onderwijsconcept enerzijds en de voorziene evaluatievormen anderzijds. Vernomen werd dat het de ambitie is van de opleiding om in elk opleidingsonderdeel, naast eventuele meer klassieke evaluatiemethoden, een evaluatiecomponent op te nemen die als doel heeft om activerend te werken en studenten op die manier aan te zetten de link naar de andere disciplines en methoden te leggen. Bij de docenten ontwaarde de commissie een aantal interessante ideeën hieromtrent. Van het ontwikkelteam werd gehoord dat docenten in de nieuwe opleiding ook met de gekozen evaluatievormen geacht worden creatiever om te springen en dat dit een leerproces zal zijn.

De commissie vernam dat voor de evaluatie van de bachelorpaper drie beoordelaars zijn voorzien, afkomstig uit de drie verschillende disciplines. Zij evalueren of de student het beoogde eindniveau bereikt.

De commissie stelde vast dat de meeste opleidingsonderdelen formatieve en summatieve evaluatiemethoden combineren. Door testexamens, *feed up* en *feed forward* sessies kunnen studenten doorheen het semester hun voortgang inschatten en gerichte extra inspanningen doen indien nodig. Hiervoor kan ook het online leerplatform worden gebruikt. De commissie vernam van de studenten dat het digitale leerplatform momenteel vooral gebruikt wordt voor de distributie van studiemateriaal.

De opleidingsraad en de stuurgroep staan in voor het controleren van de opleidingsmatrix op het vlak van gebruikte evaluatiemethoden. Desgevraagd gaven de docenten aan dat elke docent voor het eigen opleidingsonderdeel aangeeft welke leerdoelen geëvalueerd worden in het opleidingsonderdeel en welke evaluatievorm hiervoor wordt gebruikt. De opleidingsraad gebruikt de matrix vervolgens om de coherentie van het geheel op jaarlijkse basis te monitoren.

Overwegingen:

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een solide toetsplan en een goed uitgewerkt evaluatiesysteem. Wel vindt de commissie dat er een verbetermarge is in de congruentie tussen het beoogde onderwijsconcept en de gebruikte evaluatievormen. De commissie is van mening dat in de meerderheid van de opleidingsonderdelen eerder klassiek wordt geëvalueerd, terwijl men beoogt hierin net vernieuwend te zijn. Tijdens de gesprekken kreeg de commissie echter een aantal mogelijke ideeën van innovatieve en activerende evaluatie-aanpakken. De commissie raadt aan deze nog verder te ontwikkelen en meer structureel in de opleiding te verankeren, te meer omdat deze meer activerende evaluatiemethoden cruciaal zijn in het bereiken van de inter- en transdisciplinaire ambities van de opleiding.

De commissie ziet nog een verbetermarge in de uitwerking van het digitaal leerplatform, zodat dit het onderwijs- en evaluatieconcept van de opleiding optimaal ondersteunt.

Hoewel de commissie samenvattend enkele verbeterpunten ziet, doen deze niet af aan het positieve oordeel dat ze heeft over het toetsbeleid en het evaluatiesysteem van de BScSS.

Oordeel: voldoende

3 Domeinspecifieke leerresultaten

De commissie constateert dat de domeinspecifieke en de opleidingsspecifieke leerresultaten samenvallen. Aangezien BScSS een nieuwe opleiding is in het stelsel, worden met de voorliggende validering domeinspecifieke leerresultaten voor het domein vastgelegd. De commissie wijst erop dat dit inhoudt dat eventuele navolgende aanbieders van opleidingen in dit domein daarmee een vrij specifiek kader krijgen voorgelegd.

De commissie stelt vast dat de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding Bachelor in Social Sciences kaderen binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS). De niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de VKS worden door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bacheloropleiding getypeerd worden.

De commissie adviseert de NVAO om de domeinspecifieke leerresultaten te valideren.

4 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen – 2de ronde', zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 25 januari 2013.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid.

Tijdens een voorbereidende vergadering op 16 oktober 2014 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens alle gesprekken van het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek vond plaats op 17 oktober 2014. Tijdens dit bezoek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld in de verschillende gesprekken. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 4.

Na het locatiebezoek werd aan de commissie nog bijkomende informatie aangeleverd.

De commissie heeft alle informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 21 november 2014.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1 Beoogd eindniveau	Voldoende
2 Onderwijsproces	Voldoende
3 Evaluatie	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Eindoordeel: positief

Bijlage 1: Basisgegevens over de instelling en de opleiding

Naam, adres, telefoon, e-mailadres, website instelling	Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Brussel info@vub.ac.be http://www.vub.ac.be Universiteit Gent Sint-Pietersnieuwstraat 25 9000 Gent guide@UGent.be http://www.ugent.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel Associatie Universiteit Gent
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Prof. dr. Yvette Michotte Vicerector Onderwijsbeleid + 32 (0)2 629 21 38 Yvette.Michotte@vub.ac.be Prof. dr. Kristiaan Versluys Directeur Onderwijsaangelegenheden +32 (0)9 331 00 22
Naam opleiding (graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Science in Social Sciences
Niveau en oriëntatie	Academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	
(Delen van) studiegebied(en)	Politieke en sociale wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	03 Social sciences, journalism and information
Opleidingsvarianten: - Afstudeerrichtingen - Studietraject voor werkstudenten	- Bachelor of Science in Social Sciences, Sociology - Bachelor of Science in Social Sciences, Political Sciences - Bachelor of Science in Social Sciences, Communication Studies
Onderwijstaal	Engels
Vestiging(en) opleiding	Brussel, Gent
Studieomvang (in studiepunten)	180 SP
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Het diploma Bachelor of Science in Social Sciences verleent in het geval van alle afstudeerrichtingen onmiddellijke toegang tot de: <ul style="list-style-type: none"> • de <i>Master of Communication Studies</i> (VUB), • de <i>European Master in Political Science</i>, een tweejarige masteropleiding die als

	<p>samenwerking tussen de ULB, de Universiteit van Boekarest (Roemenië) en de Universiteit van Wroclaw (Polen) is uitgetekend,</p> <ul style="list-style-type: none"> • de eenjarige volledig Engelstalige <i>Master in Political Science</i> (ULB), • de <i>Master of European Studies: transnational and global perspectives</i> (KULeuven), • de <i>Master of Social and Cultural Anthropology</i> (KULeuven), • de <i>Master of Science in European Union Policy</i> (Vesalius College) • de <i>Master Erasmus Mundus Intercultural Mediation: identities, mobilities, conflicts</i> (MITRA, KULeuven) <p>Afhankelijk van de gekozen oriëntatie in het derde bachelorjaar en van de individuele inspanning van de student om aan de voorgeschreven taalvereisten zoals beschreven in de Codex Hoger Onderwijs te voldoen, kan het bachelordiploma BScSS directe toegang tot de Nederlandstalige masteropleidingen verlenen, meer bepaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de Master in de Sociologie (VUB, UGent, KULeuven, Universiteit Antwerpen), • de Master in de Politieke Wetenschappen (VUB, UGent, KULeuven, Universiteit Antwerpen) • de Master in de Communicatiewetenschappen (VUB, UGent, KULeuven, Universiteit Antwerpen) • de Master EU-Studies (UGent) • de Master in de vergelijkende en internationale politiek (KULeuven) • de Master in de politieke communicatie (Universiteit Antwerpen). <p>Mits het gevolgd hebben van een voorbereidingsprogramma heeft de Bachelor of Science in Social Sciences toegang tot volgende masteropleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de Master in Urban Studies (VUB) • de Master in Management (VUB) • de Master in Educational Sciences (VUB)
--	--

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten

A BScSS bachelor:

1. has an active knowledge of the most important theories, currents and concepts prevailing in the domain of the social sciences.
2. is familiar with the historical developments that have occurred in the fields of sociology, political sciences and communication sciences over time.
3. recognizes the cross-sections, the intersections and the cross-fertilisations that are noticeable amongst the different social sciences.
4. is able to apply social theories and concepts on a well-delineated, socially and scientifically relevant research topic that relates to the European Union or other (international) institutions.
5. knows the historical, political, juridical and socio-economic structures that shape the activities and define the agency of the European political institutions, private and public social organisations and media-organisations.
6. can formulate a valid scientific research question on a topic that relates to the social sciences.
7. can identify, gather and critically process the relevant sources and literature on a specific social sciences research topic.
8. knows how to set up a scientific and methodologically correct research design.
9. possesses the methodological knowledge and skills of data selection and data processing that prevail within the domains of the social sciences.
10. masters the techniques of good and accurate research reporting in oral and written form.
11. has an investigative, problem-oriented and critical attitude towards social, political and media-related phenomena and scientific research results with regard thereof.
12. recognizes the multilayered and complex character of social, political and media-related facts and phenomena.
13. reflects and evaluates his or her learning process and results critically.
14. acts in a professional and responsible manner.
15. is able to perform teamwork, he or she possesses good communicative skills and is solution-oriented.
16. prioritizes scientific integrity and honesty in his or her scientific research activities.
17. approaches dominant tendencies within the social and the policy domain in a critical manner.
18. has awareness of the social role and function of social scientists.
19. has knowledge of and insight into the main institutions, actors and processes of decision-making and policy-making of the European Union.

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

- Voorzitter: Prof. dr. Marc Hooghe, Universiteit Leuven;
- Leden:
 - Prof. dr. Kees Aarts, Universiteit Twente;
 - Dr. Sofie Marien, Universiteit van Amsterdam;
- Henri Boersma, student-lid, Universiteit Maastricht.

Marc Hooghe (1964) is een Belgisch politicoloog en socioloog die als gewoon hoogleraar verbonden is aan de Faculteit Sociale wetenschappen van de KU Leuven. Hij is houder van een ERC Advanced Grant, en is (mede-)auteur van ca. 150 internationale wetenschappelijke artikelen. Hij behandelt als deelnemer aan maatschappelijke debatten thema's als het functioneren van de Belgische federale staatsstructuur en de evolutie van normen en waarden binnen de Westerse samenleving.

Hij doceert politicologie, politieke sociologie, politieke communicatie, en politieke partijen en sociale bewegingen. Eerder doceerde hij ook onder meer aan de Universit  Lille-II en de Universiteiten van Mannheim, Utrecht en Darmstadt. Enkele van zijn onderzoeksdomeinen zijn: politieke participatie, sociale bewegingen, sociaal kapitaal en sociale cohesie.

Hooghe behaalde in 1987 een licentiaat in hedendaagse geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Gent en in 1991 een licentiaat in menselijke ecologie aan de Vrije Universiteit Brussel. In 1997 voltooide hij zijn doctoraat in de politieke wetenschappen eveneens aan de Vrije Universiteit Brussel. Nadien verdedigde hij in 2002 een doctoraat in de sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Hij was voorzitter van het Politicologisch Instituut, de Vlaamse vereniging voor politieke wetenschappen. Recent werk van hem verscheen in *British Journal of Political Sciences*, *West European Politics*, *European Journal of Political Research*, *Comparative Political Studies*, *International Political Science Review*, *Canadian Journal of Political Science*, *Women and Politics*, *International Migration Review*, *Electoral Studies*, *Party Politics* en *Political Behavior*. Hooghe was eerder lid van de QANU-commissie voor het cluster Sociologie.

Kees Aarts (1959) is hoogleraar politicologie aan de faculteit Behavior, Management and Social Sciences van de Universiteit Twente. Hij is tevens wetenschappelijk directeur van het Institute for Innovation and Governance Studies (IGS), een van de vier onderzoeksinstituten van de Universiteit Twente. Zijn onderzoek richt zich op de democratie, verkiezingen en kiesgedrag, in Nederland en in internationaal vergelijkend perspectief. Aarts promoveerde aan de Universiteit Twente (1990). Aarts is mede-redacteur van *Acta Politica*, en is momenteel lid van de redacties van *American Political Science Review* (2012-16), *Electoral Studies*, en *Methodological Innovations Online*. Hij is voorzitter van de Wetenschappelijke Adviesraad van DANS - Data Archiving and Networking Services - en van de Sociaal-Wetenschappelijke Raad van de KNAW. In 2011 werd Kees Aarts gekozen als de lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) .

Sofie Marien is Universitair Docent aan de Universiteit van Amsterdam en onderzoeker aan het Centre for Citizenship and Democracy, KU Leuven. Mariens onderzoek en onderwijs in Amsterdam, Leuven en Åbo spitsen zich toe op politieke sociologie (vertrouwen, participatie, publieke opinie onderzoek), politieke communicatie, vergelijkende politiek en onderzoeksmethoden. Ze is lid van de interuniversitaire attractiepool PartiRep 'Participation and Representation'. Haar wetenschappelijke artikels werden onder meer gepubliceerd in

European Journal of Political Research, European Sociological Review en Electoral Studies en Intelligence.

Henri Boersma BSc is student Geneeskunde aan de Universiteit van Maastricht. Voor zijn studie Geneeskunde heeft hij één jaar Biomedische Wetenschappen aan de Katholieke Universiteit van Leuven gestudeerd. Naast zijn studie heeft hij minoren gevolgd in Gezondheidsrecht en Ondernemerschap en een universiteitsbreed Honours Programma gevolgd. Op zijn universiteit is hij actief geweest in de medezeggenschapsraad en bij verschillende studieverenigingen.

De commissie werd bijgestaan door:

- dr. Thomas de Bruijn, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator (en in een eerder stadium door Jetse Siebenga MA. Beleidsmedewerker NVAO);
- dr. Jetje De Groof, secretaris.

Alle leden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijzondere elementen betreffende de samenstelling: ²

Aanvankelijk is als student-lid Lyze van Dyck in het panel benoemd. Zij heeft gaande het proces aangegeven niet langer beschikbaar te zijn. Op 9 september 2014 is Henri Boersma als student-lid benoemd.

² Omstandigheden zoals opgesomd in het "Reglement tot bepaling van de methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap":
a) heeft een lid zich uit de commissie teruggetrokken (art. 13)
b) is een lid gewraakt (art. 12);
c) is een lid in de loop van het beoordelingsproces weggevallen? (art. 13)

Bijlage 4: Programma locatiebezoek

<p>Locatie: Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Brussel</p> <p>Datum locatiebezoek: 17 oktober 2014</p>	
09u30-10u00	<p>Gesprek met bestuurlijk verantwoordelijken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prof. dr. Yvette Michotte, Vicerector Onderwijsbeleid, VUB - Prof. dr. Kristiaan Versluys, Onderwijsdirecteur Universiteit Gent - Prof. dr. Patrick Stouthuysen, Academisch Directeur, Faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School, VUB - Prof. dr. Joël Branson, Decaan Faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School, VUB - Prof. dr. Herwig Reynaert, Vakgroep Politieke Wetenschappen, UGent
10u00-10u15	Pauze
10u15-11u15	<p>Gesprek met opleidingsverantwoordelijken – kernteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prof. dr. Leo Van Audenhove, SMIT Studies Media Information Telecommunication, VUB - Prof. dr. Kris Deschouwer, Vakgroep Politieke Wetenschappen, VUB - Prof. Dr. C. Vanroelen, Vakgroep Sociologie, VUB - Prof. Dr. Sylvie Gadeyne, Vakgroep Sociologie, VUB - Prof. dr. Bart Van de Putte, Vakgroep Sociologie, UGent - Prof. dr. Christopher Parker, Vakgroep Conflict- en Ontwikkelingsstudies, UGent
11u20-12u15	<p>Gesprek met docenten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prof. dr. Jan Loisen, SMIT Studies Media Information Telecommunication, VUB - Prof. dr. Kris Deschouwer, Vakgroep Politieke Wetenschappen, VUB - Prof. Dr. Hadewijch Vandenheede, Vakgroep Sociologie, VUB - Prof. Dr. Sylvie Gadeyne, Vakgroep Sociologie, VUB - Prof. Dr. Sofie Van Bauwel, Vakgroep Communicatiewetenschappen, UGent - Prof. dr. Bart Van de Putte, Vakgroep Sociologie, UGent - Prof. Dr. Matthias Vermeiren, vakgroep Politieke Wetenschappen, UGent
12u15-13u00	Lunch – besloten overleg visitatiecommissie
13u15-14u00	<p>Gesprek met vertegenwoordigers werkveld</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mark Andrews, British International School - Aimar Ferran Guijarro, Council of the European Union - Ana Garcia, European Network of Living Labs - Mia Goetvinck, Business Excellence - Aline Hoffmann, European Trade Institute - Bart Vanhercke, European Social Observatory
14u00-14u15	Pauze

14u15-15u00	Gesprek met vertegenwoordigers van de studenten <ul style="list-style-type: none">- Ronny Creygelman- Jessie Gevaert- Tjorven Klein- Fleur Maricau- Laora Mastari- Naoki Matsumoto- Kai Saillart
15u00-16u30	Besloten overleg visitatiecommissie

Bijlage 5: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraagdossier TNO Bachelor of Science in Social Sciences
- Bijlagen bij het aanvraagdossier:
 - Partnership agreement VUB and UGent
 - Detailed description of the course units making up the first 60 ECTS in the curriculum
 - Job and staff profiles
 - Extended overview of the detailed academic résumés of academic staff (curriculum vitae)
 - Programme and evaluation matrix

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Selectie van studie- en cursusmateriaal
- Voorbeeldexamens
- Fiches opleidingsonderdelen tweede en derde bachelorjaar
- 'Letters of interest' voor stage
- Verslagen van de Alliantiewerkgroep UGent-VUB
- Verslag van de Plenaire Onderwijsraad
- Verslagen Opleidingsraad Communicatiewetenschappen VUB
- Verslagen Opleidingsraad Sociologie VUB
- Verslagen Opleidingsraad Politieke Wetenschappen VUB
- Verslagen VUB faculteitsraad Economische, Sociale en Politieke Wetenschappen
- Verslagen UGent faculteitsraad Politieke en Sociale wetenschappen
- Nota EU-dimensie opleiding
- Nota evaluatiebeleid opleiding
- Verklarende nota begrippen 'multi-, inter- en transdisciplinariteit' en probleemgestuurd onderwijs
- Informatiebrochure over studeren aan de VUB
- Informatiebrochure over onderwijsvernieuwing aan de VUB
- Informatiebrochure over academische vaardigheden aan de VUB
- Studiewijzers

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

AAP	Assisterend Academisch Personeel
ATP	Administratief en Technisch Personeel
BScSS	Bachelor of Science in Social Sciences
ECTS	European Credit Transfer System
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
TNO	Toets Nieuwe Opleiding
UGent	Universiteit Gent
VKS	Vlaamse kwalificatiestructuur
Vte	voltijdse equivalenten
VUB	Vrije Universiteit Brussel
ZAP	Zelfstandig Academisch Personeel

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding bachelor of Science in Social Sciences van Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Gent.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer 002974